

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2006.gada 21.jūnija
rīkojumu Nr. 510

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0348

Profesija

Sliežu ceļu montētājs

Kvalifikācijas līmenis

2

Nodarbinātības apraksts

Sliežu ceļu montētājs strādā dzelzceļa transporta un citos ar sliežu ceļiem saistītos uzņēmumos. Sliežu ceļu montētājs veic sliežu ceļu virsbūves konstrukciju, montāžas, demontāžas, remonta un apkopes darbus.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Ievērot darba drošības noteikumus darba vietas iekārtošanas un darba uzdevumu izpildes laikā.	<p>1.1. Ievērot drošības prasības pildot darbus ātrgaitas iecirkņos.</p> <p>1.2. Ievērot drošības tehnikas noteikumus remontējot inženiertehniskās būves.</p> <p>1.3. Ievērot piesardzības pasākumus remontējot pārmiju pārvedas.</p> <p>1.4. Ievērot drošības tehnikas noteikumus veicot koka un dzelzsbetona gulšņu, brusu, sliežu un pārmiju pārvedu metālisko daļu izvietošanu.</p> <p>1.5. Ievērot drošības tehnikas noteikumus veicot darbus, kas saistīti ar ceļa virsbūves materiālu pievešanu un novākšanu, gulšņu kastu aizbēršanu ar balastu, sniega vairogu noņemšanu un uzstādīšanu, ceļa attīrīšanu no sniega.</p> <p>1.6. Ievērot sliežu ceļa šķērsošanas noteikumus.</p> <p>1.7. Ievērot drošības noteikumus veicot darbus elektrificētos iecirkņos.</p> <p>1.8. Ievērot piesardzības pasākumus vilcienus caurlaižot.</p>
2. Ievērot vides aizsardzības pasākumus	<p>2.1. Radīt priekšnosacījumus gaisa piesārņojuma un fizikālās ietekmes iedarbības samazināšanai.</p> <p>2.2. Izmantot pareizi zemes resursus, nepieļaujot ainavu degradāciju.</p> <p>2.3. Nepiesārņot augsni, ūdeņus, neradot negatīvu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.</p>
3. Veikt vienkāršākos darbus pie ceļa virsbūves montāžas, demontāžas un remonta darbiem.	<p>3.1. Izlikt gulšņus un stiprinājumu elementus.</p> <p>3.2. Ieskrūvēt gulšņos skrūves.</p> <p>3.3. Veikt spiedskavu komplektēšanu.</p> <p>3.4. Veikt sliežu salaidņu demontāžu un montāžu.</p> <p>3.5. Veikt ceļa zīmju un sniegvairu uzlikšanu un pārlikšanu.</p> <p>3.6. Veikt ceļa virsbūves materiālu (sliedes, pārmiju, pārvedu detaļas, gulšņu u.c.) šķirošanu un transportēšanu.</p> <p>3.7. Veikt ķivešu un grāvju tīrīšanu:</p> <p>3.7.1. rakt ūdens novadgrāvjus , attīrīt no sanesumiem un sniega;</p> <p>3.7.2. izplaut grāvjus ;</p> <p>3.7.3. veikt grāvju attīrīšanu no krūmiem</p> <p>3.8. Veikt balasta izņemšana no gulšņu kastēm.</p>
4. Izlīdzināt spraugas uz sliežu ceļiem.	<p>4.1. Atslābināt skrūves, sliežu enkurus un kabas.</p> <p>4.2. Demontēt sliežu salaidnes.</p> <p>4.3. Regulēt salaidņu spraugas.</p> <p>4.4. Nostiprināt bultskrūves, sliežu enkurus un kabas.</p> <p>4.5. Sakārtot sliežu ceļu.</p>
5. Nomainīt atsevišķu sliežu un pārmiju pārvedu metāla daļas.	<p>5.1. Noņemt stiprinājumus.</p> <p>5.2. Apmainīt asmeņu, rāmja sliedes, krusteņa, pretsliežu pārvedu mehānismus.</p> <p>5.3. Uzstādīt un nostiprināt stiprinājumus.</p> <p>5.4. Noņemt bultskrūves.</p> <p>5.5. Apmainīt uzliktņus.</p> <p>5.6. Uzstādīt un nostiprināt bultskrūves.</p>
6. Iztaisnot ar ierīču palīdzību vienlaidu sliežu ceļu.	<p>6.1. Uzirdināt šķembas pie gulšņu galiem.</p> <p>6.2. Uzstādīt domkratu.</p> <p>6.3. Taisnot sliežu ceļu.</p> <p>6.4. Salabot balasta prizmu.</p> <p>6.5. Pārbaudīt ceļu vizuāli.</p>
7. Nomainīt pārvedu brusas un gulšņus.	<p>7.1. Izņemt balastu no gulšņu starpas.</p> <p>7.2. Izņemt nederīgās brusas.</p> <p>7.3. Izņemt nolietotos gulšņus.</p>

	7.4. Sagatavot gultnes. 7.5. Uzstādīt un nostiprināt jaunas brusas. 7.6. Pieblīvēt brusas jeb gulšņus. 7.7. Papildināt un nolīdzināt balastu. 7.8. Urbt caurumus gulšņos un brusās.
8. Nomainīt sliedes vienlaidus ceļa izlīdzināšanas posmos.	8.1. Nomontēt nolietotās sliedes. 8.2. Uzstādīt un nostiprināt jaunās sliedes. 8.3. Uzkausēt sliežu galus. 8.4. Slīpēt uzkausēto sliežu galu. 8.5. Pārbaudīt ceļu, lietojot šablonu.
9. Nomainīt pārmijas krusteni.	9.1. Demontēt nolietotos krusteņus. 9.2. Montēt jaunus krusteņus. 9.3. Uzkausēt pārmiju pārvedu krusteņus. 9.4. Slīpēt krusteņus. 9.5. Pārbaudīt ceļu lietojot šablonu. 9.6. Pārbaudīt ceļu vizuāli.
10. Nomainīt un pārbīdīt atsevišķus gulšņus.	10.1. Izņemt balastu no gulšņu starpām. 10.2. Noņemt stiprinājumus. 10.3. Izņemt nolietoto gulšņus. 10.4. Sagatavot gultnes. 10.5. Ieklāt sagatavotos gulšņus. 10.6. Urbt caurumus gulšņos. 10.7. Nostiprināt sastiprinājumus. 10.8. Pārbīdīt gulšņus. 10.9. Papildināt, nolīdzināt balastu.
11. Labot ceļa nelīdzenumus ar starpliku ielikšanu (starpliku biezums līdz 10 mm).	11.1. Uzmērīt nelīdzenumus. 11.2. Daļēji izvilkt kabas. 11.3. Ielikt starplikas. 11.4. Noregulēt sliežu stāvokli pēc augstuma un līmeņa. 11.5. Piedzīt kabas. 11.6. Pārbaudīt ceļu pēc līmeņa 11.7. Pielabot balasta klātnes malu.
12. Demontēt un montēt pārbrauktuvju segumu.	12.1. Ierobežot darba vietu ar pārnēsājamiem signāliem. 12.2. Izjaukt pārbrauktuvju dzelzsbetona segumu. 12.3. Regulēt sliežu ceļa platumu un līmeni. 12.4. Veikt pārbrauktuves seguma un pretsliežu montāžu. 12.5. Montēt un demontēt dzelzsbetona ūdensnotekas 12.6. Pārbaudīt ceļu pēc šablona, līmeņa, vizuāli.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

Organizatoriskie - darbs veicams sliežu ceļu brigadieru un meistaru vadībā, darba uzdevuma izpilde jebkuros laika apstākļos

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

Nav

Prasmes

Speciālās prasmes profesijā	Kopējās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes / spējas
<ul style="list-style-type: none"> Izpildīt tehniskos darbus, kas saistīti ar mehānisko iekārtu, ierīču un to mezglu darbību; 	<ul style="list-style-type: none"> Strādāt ar kontroles un mērinstrumentiem; Veikt atslēdznieku darbus; 	<ul style="list-style-type: none"> Komunicēties; Strādāt komandā; Atrast, atlasīt un

<ul style="list-style-type: none"> • Precīzi pildīt instrukcijas prasības; • Operatīvi rīkoties nestandarta situācijās; • Veikt remontdarbus; • Racionāli izmantot dažādu tipu pārmiju īpatnības; • Precīzi ievērot darba izpildes kārtību elektrificētajos iecirkņos, ātrgaitas iecirkņos, ar automātisko bloķēšanu aprīkotajos iecirkņos; • Veikt iekraušanas un izkraušanas darbus no drezīnām; • Pielietot attiecīgās smērvielas, šķīdinātājus, degvielas u.c. vielas. • Ierobežot darba vietu, ievērojot tehniskos ekspluatācijas noteikumus; • Stropēt, pārcelt, pārvietot, nokraut materiālus strādājot pie kravas drezīnām, celtņiem; • Noņemt sazemējumu, sliežu ceļam uzlikt strāvas apvedceļu; • Strādāt ar speciāliem sliežu ceļa remontinstrumentiem – sliežu urbi, sliežu zāģi, motorskrūvjgriežņiem, galaatslēgām u.c.; • Regulēt sliežu stāvoklis pēc augstuma ar regulēšanas starplikām; • Pārbaudīt un izmērīt sliežu ceļu augstumu un platumu, izmantojot ceļu šablonus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lasīt rasējumus; • Asināt darba instrumentus; • Pielietot un kopt rokas instrumentus, elektroinstrumentus; • Pielietot tehnoloģisko dokumentāciju; • Ievērot tehniskās ekspluatācijas noteikumus un instrukcijas; • Ievērot darba drošības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus; • Ievērot vides aizsardzības noteikumus; • strādāt ar kontroles un mērinstrumentiem; • veikt atslēdznieku darbus; • lasīt rasējumus; • asināt darba instrumentus; • pielietot un kopt rokas instrumentus, elektroinstrumentus; • pielietot tehnoloģisko dokumentāciju; • ievērot tehniskās ekspluatācijas noteikumus un instrukcijas; • ievērot darba drošības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus; • ievērot vides aizsardzības noteikumus; • pielietot individuālās aizsardzības līdzekļus (specapģērbs, ķiveres u.c.). 	<ul style="list-style-type: none"> • pielietot informāciju; • Sniegt pirmo palīdzību; • Plānot un organizēt savu darba vietu.
--	---	--

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Komunikācijas spējas svešvalodā. Profesionālā terminoloģija.			
Profesionālā saskarsme. Galvenie saskarsmes uzdevumi kolektīvā. Galvenie saskarsmes elementi.			
Materiālu mācība. Metālu uzbūve un sakausējumi. Dažādu materiālu īpašības. Materiālu klasifikācija un to racionāls un ekonomiski izdevīgs pielietojums			
Sliežu ceļu tehniskā apkope un remonts, izmaiņas sliežu ceļu stāvoklī.			

Tehniskās ekspluatācijas noteikumi, dzelzceļa signalizācijas, vilcienu kustības manevru instrukcijas.			
Rasēšana. Tehniskās domas izteikšana grafiski. Rasējumu lasīšana.			
Ceļu saimniecības ekspluatācija. Dzelzceļa ceļu saimniecības būves un iekārtas. Dzelzceļa pārvaldes organizācija.			
Darba aizsardzība. Drošības tehnikas un darba aizsardzības prasības un noteikumi. Zināšanas par drošības pasākumiem stacijās, uz dzelzceļa līnijām un dzelzceļa uzņēmumos.			
Vides aizsardzība			
Sliežu ceļu būves un remontu mašīnas			
Mazā mehanizācija			

Sliežu ceļa montētāja profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- G.Bičols Rīgas ceļu distances 9. nodaļas vecākais ceļa meistars;
- N.Ļipatņikovs Rīgas nodaļas ceļu distances meistars;
- A.Naglis Rīgas ceļu distances priekšnieks;
- M.Antonēviča Rīgas Dzelzceļnieku skolas direktora vietniece mācību darbā.

Konsultanti:

- S.Venediktovs Ceļu saimniecības ceļu remonta daļas priekšnieks, direktora vietnieks ceļu saimniecības jautājumos.

Sliežu ceļa montētāja profesijas standarta eksperts:

- V.Legzdiņš LR Satiksmes ministrijas valsts sekretārs.